

การบริหารงานการนิเทศภายในสถานศึกษา สหวิทยาเขตลุ่มน้ำเมย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก*

INTERNAL SUPERVISION MANAGEMENT OF SCHOOLS OF
INTERDISCIPLINARY STUDIES OF MOEI RIVER BASIN UNDER TAK
SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

นิตยา แสงท้าว¹ และ จารุวรรณ แก่นทรัพย์²

Nittaya Sangtaow¹ and Jaruwon Gansub²

¹⁻² วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น

¹⁻² Northern College, Thailand

Corresponding Author's Email: nittaya.s@sappha.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน และ 2) หาแนวทางพัฒนาการบริหารงานการนิเทศภายในสถานศึกษา สหวิทยาเขตลุ่มน้ำเมย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก การวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารงานการนิเทศภายในสถานศึกษา สหวิทยาเขตลุ่มน้ำเมย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 13 คน ใช้การเลือกแบบเจาะจง และครูผู้สอน จำนวน 149 คน ใช้การสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นตอนที่ 2 หาแนวทางพัฒนาการบริหารงานการนิเทศภายในสถานศึกษา สหวิทยาเขตลุ่มน้ำเมย กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานการนิเทศภายในสถานศึกษา สหวิทยาเขตลุ่มน้ำเมย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกชั้น เรียงจากสูงไปต่ำคือ การประเมินผลการนิเทศ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ และการวางแผนการนิเทศ ตามลำดับ ส่วนการปฏิบัติการนิเทศ ต่ำที่สุด และ 2) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานการนิเทศภายในสถานศึกษา ควรมีการประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกัน เพื่อสร้างโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และแนวทางการนิเทศการศึกษาให้ตรงกันของทุกฝ่าย จัดให้มี

---

* Received 17 May 2025; Revised 28 May 2025; Accepted 30 May 2025

การวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษาโดยกระตุ้นให้ผู้บริหารและครูทุกคนมีส่วนร่วมเสนอความคิดในการวิเคราะห์บริบท มีการประชุมสะท้อนผลหลังจากการปฏิบัติการนิเทศอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และพัฒนากระบวนการวิเคราะห์ผลการนิเทศโดยเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจน

คำสำคัญ : การบริหาร, งานนิเทศภายใน, สถานศึกษา

Abstract

This research aimed to 1) study the current situation and 2) find ways to develop the internal supervision administration in educational institutions in the Mae Sai River Basin Subdistrict, Tak Secondary Educational Service Area Office. The research consisted of 2 steps: Step 1 studied the current situation of the internal supervision administration in educational institutions in the Mae Sai River Basin Subdistrict. The sample group consisted of 13 school administrators using purposive sampling and 149 teachers using simple random sampling. The research instrument was a 5-level rating scale questionnaire with a reliability of 0.97. The statistics used for data analysis were mean and standard deviation. Step 2 found ways to develop the internal supervision administration in educational institutions in the Mae Sai River Basin Subdistrict. The informants were 9 qualified persons who were selected by purposive sampling. The research instrument was a semi-structured interview. The data analysis was done using content analysis.

The results of the research found that 1) The overall internal supervision administration in educational institutions in the Mae Sai River Basin Subdistrict, Tak Secondary Educational Service Area Office was at a high level. The average value was at a high level at every level, from high to low as follows: Evaluation of supervision, study of current conditions, problems and needs, and planning of supervision, respectively. As for supervision operations, the lowest, and 2) guidelines for developing supervision administration within the educational institution, there should be a joint workshop to create an opportunity to exchange opinions on visions, goals, and guidelines for educational supervision for all parties to be consistent. There should be an analysis of the context of the educational institution by encouraging all administrators and teachers to

participate in presenting ideas in the analysis of the context. There should be a meeting to reflect on the results after the supervision operation continuously and regularly, and the process of analyzing the results of supervision should be developed by comparing it with the objectives and goals that have been clearly defined.

Keywords: Administration, Internal supervision, Schools

บทนำ

การนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ช่วยประสานงานและสร้างความร่วมมือให้มีความเข้าใจอันดีระหว่างงานทุกงานที่เกี่ยวข้องกัน อีกทั้งยังสร้างความมั่นคงในวิชาชีพครูหรือเป็นการส่งเสริมสนับสนุนช่วยเหลือให้ครูมีโอกาสได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการสอนที่ครูรับผิดชอบให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (ชลชรัส นุกอง, 2564) สถานศึกษาจึงมีความจำเป็นต้องดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศภายใน เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านของยุคปัจจุบัน การขาดแคลนอัตรากำลังของศึกษานิเทศก์ที่ไม่สัมพันธ์กับจำนวนสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาที่ต้องอาศัยผู้มีความเชี่ยวชาญเพื่อให้เกิดมาตรฐานใกล้เคียงกัน การประสานและสร้างความสัมพันธ์อันดีในการปฏิบัติงานร่วมกันของบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายเดียวกันคือการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ เกิดทักษะตรงตามหลักสูตรกำหนดไว้ (อานิตา โส๊ะแห, 2565) โดยมีการดำเนินงานตามกระบวนการเป็นขั้นตอนตั้งแต่การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ การวางแผนการนิเทศ การสร้างสื่อและเครื่องมือในการนิเทศ การดำเนินการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบการดำเนินงานที่ชัดเจน มีการศึกษาข้อมูลเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดเป้าหมาย กำหนดแนวทางและกรอบของการดำเนินงานโครงการ ทำให้สามารถทราบความต้องการความจำเป็นเพื่อใช้ประโยชน์ในการวางแผนร่วมกันให้เกิดการพัฒนาของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง (สุดคณิง นาสา, 2564)

จากการศึกษาเกี่ยวกับการการบริหารงานการนิเทศภายในสถานศึกษาพื้นที่การจัดการศึกษาจังหวัดตาก พบว่า การบริหารงานยังมีปัญหา อาทิเช่น สุกัญญา ผดุงเทศ (2565) ระบุว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาของกลุ่มโรงเรียนแม่กุ-มทาววัน อำเภอแม่สอด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 พบว่า มีปัญหาการกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายและแนวทางการนิเทศภายใน ร้อยละ 45.80 การจัดทำแผนปฏิบัติการนิเทศภายใน ร้อยละ 31.20 การประชุมชี้แจงแนวทางการสร้างสื่อและเครื่องมือการนิเทศ ร้อยละ 44.80 การประชุมชี้แจงก่อนปฏิบัติการนิเทศภายใน ร้อยละ 51.70 และการวางแผนกำหนดแนว

ทางการประเมินผลการดำเนินการนิเทศ ร้อยละ 59.70 แสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญต่อการบริหารงานการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษายังมีปัญหาค่อนข้างมาก และอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้คุณภาพของผู้เรียนยังอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ

สถานศึกษาในสหวิทยาเขตลุ่มน้ำเมย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มัธยมศึกษาตาก เป็นสถานศึกษาที่เปิดทำการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับ มัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย มีเขตบริการทางการศึกษาในเขตปกครองของอำเภอแม่ สอด อำเภอท่าสองยางและอำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก ประกอบด้วยโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดกลาง ขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 5 โรงเรียน ปีการศึกษา 2566 มีผลการ ทดสอบแห่งชาติ (O-net) ทั้ง 2 ระดับ ในภาพรวมคือ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลเฉลี่ยร้อยละ 33.07 ต่ำกว่าระดับเขตพื้นที่การศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 33.99 และระดับสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 34.69 ส่วนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 29.91 ต่ำกว่าระดับเขตพื้นที่การศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 30.39 และระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 30.55 (สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก, 2566) แสดงให้เห็นว่า การบริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตลุ่มน้ำเมย ยังไม่สามารถบริหารจัดการศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก กำหนดให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล ตามเจตนารมณ์ของการจัดการศึกษา

จากสภาพการบริหารงานการนิเทศภายในสถานศึกษาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการการบริหารงานการนิเทศภายในสถานศึกษา สหวิทยาเขตลุ่มน้ำเมย สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตากทั้ง 5 แห่งว่า ปัจจุบันสภาพการบริหารงานตาม กระบวนการนิเทศภายในอยู่ในระดับใด และการประยุกต์ใช้ประโยชน์ให้เกิดการพัฒนาการ การบริหารงานการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพตรงตามความต้องการของชุมชน สอนนโยบายและเจตนารมณ์ของการจัดการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานการนิเทศภายในสถานศึกษา สหวิทยาเขตลุ่มน้ำเมย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก
2. เพื่อหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานการนิเทศภายในสถานศึกษา สหวิทยาเขตลุ่มน้ำเมย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการบริหารงานการนิเทศภายในสถานศึกษา สหวิทยาเขตลุ่มน้ำเมย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก มีวิธีการดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา สหวิทยาเขตกลุ่มน้ำเมย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก ปีการศึกษา 2567 จำนวน 273 คน 55 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก, 2566)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา สหวิทยาเขตกลุ่มน้ำเมย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก ปีการศึกษา 2567 ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเทียบตารางของเครชีและมอร์แกนได้จำนวน 162 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร 13 คน ใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และครูผู้สอน 149 คน ใช้การสุ่มอย่างง่าย (simple randomization)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานการนิเทศภายในสถานศึกษา สหวิทยาเขตกลุ่มน้ำเมย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก

3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาจัดพิมพ์สำหรับใช้ในการประเมินความตรงเชิงเนื้อหา เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยใช้การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of item-Objective Congruence) กำหนดระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเป็น 3 ระดับ คือ เห็นว่าสอดคล้อง ให้ +1, ไม่แน่ใจให้ 0, ไม่สอดคล้องให้ -1 พบว่า ข้อคำถามมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 – 1.00 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขครั้งสุดท้ายนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ จำนวน 30 คน จากนั้นนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของครอนบาค (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.974

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาในสหวิทยาเขตกลุ่มน้ำเมย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก ทั้ง 5 โรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ : 1) การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ความถี่และร้อยละ 2) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานการนิเทศภายในสถานศึกษา สหวิทยาเขตกลุ่มน้ำเมย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก ใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ ช่วงค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00, 3.50 – 4.50, 2.51 – 3.50,

1.51 – 2.50, และ 1.00 -1.50 หมายถึง มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามลำดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานการนิเทศภายในสถานศึกษา สหวิทยาเขตลุ่มน้ำเมย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก มีวิธีการดำเนินการดังนี้

1. กลุ่มแหล่งข้อมูล คือ ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน โดยการเลือกแบบเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนด มีดังนี้ 1) กลุ่มนักวิชาการ เป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าวุฒิปริญญาโททางการศึกษาและบริหารการศึกษา จำนวน 2 คน 2) กลุ่มผู้บริหารการศึกษา ปฏิบัติงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา มีคุณวุฒิปริญญาโททางการศึกษา และวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 3 คน 3) กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษาในสหวิทยาเขตลุ่มน้ำเมย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก จากสถานศึกษาขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ที่มีผลงานเชิงประจักษ์เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ เป็นที่ยอมรับ มีคุณวุฒิปริญญาโททางการศึกษา และวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป ขนาดโรงเรียนละหนึ่งคนรวม 4 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และเครื่องบันทึกเสียง

3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการบริหารงานการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดรายชั้น ๆ ละ 3 ข้อ มาสรุปอุปนัยเพื่อหาความเชื่อมโยงของคำสำคัญ แล้วสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์รายชั้น ๆ ละ 1 ข้อรวม 4 ข้อ นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องในการใช้ภาษา และความครอบคลุมตามขอบเขตเนื้อหาที่จะศึกษา พร้อมให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข ให้ได้ประเด็นการสัมภาษณ์ที่สอดคล้องและมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และนำแบบสัมภาษณ์กลับมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ แล้วพิมพ์เป็นแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น ถึงผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เพื่อขอความอนุเคราะห์เข้าสัมภาษณ์ตามประเด็นในการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง จากนั้นนัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ล่วงหน้า แล้วดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวัน เวลา ที่กำหนด โดยการจดบันทึกลงในแบบสัมภาษณ์ และบันทึกเสียง จนครบทั้ง 9 คน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหาแล้วสรุปเป็นแนวทางพัฒนาการบริหารงานการนิเทศภายในสถานศึกษา สหวิทยาเขตลุ่มน้ำเมย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก

ผลการวิจัย

1. การศึกษาการบริหารงานการนิเทศภายในสถานศึกษา สหวิทยาเขตลุ่มน้ำเมย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก โดยรวมและรายด้าน

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการบริหารงานการนิเทศภายในสถานศึกษาสหวิทยาเขตลุ่มน้ำเมย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก โดยรวมรายด้าน

ชั้นที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติ		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ	4.05	0.45	มาก
2	การวางแผนการนิเทศ	4.02	0.49	มาก
3	การปฏิบัติการนิเทศ	4.02	0.51	มาก
4	การประเมินผลการนิเทศ	4.06	0.51	มาก
	รวมเฉลี่ย	4.04	0.45	มาก

จากตารางที่ 1 สภาพการบริหารงานการนิเทศภายในสถานศึกษาสหวิทยาเขตลุ่มน้ำเมย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก โดยรวมเฉลี่ยมีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงค่าเฉลี่ยรายชั้นจากสูงไปหาต่ำคือ การประเมินผลการนิเทศ สูงที่สุด รองลงมาคือ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ และการวางแผนการนิเทศ ตามลำดับ ส่วนการปฏิบัติการนิเทศ ต่ำที่สุด ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์การหาแนวทางการบริหารงานการนิเทศภายในสถานศึกษาสหวิทยาเขตลุ่มน้ำเมย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก มีแนวทาง ดังนี้

2.1 ขั้นการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ สถานศึกษาควรมีการประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกัน (Workshop) เพื่อสร้างโอกาสการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และแนวทางการนิเทศการศึกษาให้ตรงกันของทุกฝ่าย, ปรับปรุงกระบวนการนิเทศให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและวิธีการดำเนินการนิเทศอย่างเป็นระบบ และส่งเสริมการพัฒนาตนเองของครู โดยการสำรวจความสนใจและความต้องการพัฒนาตนเองของครู

2.2 ขั้นการวางแผนการนิเทศ สถานศึกษาควรจัดให้มีการวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษาโดยกระตุ้นให้ครูและผู้บริหารทุกคนมีส่วนร่วมเสนอความคิดอย่างทั่วถึง, เปิดโอกาสให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เสนอความคิดเห็นและแต่งตั้งผู้ทำหน้าที่การนิเทศภายใน และตรวจสอบแผนการนิเทศให้เชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์และเป้าหมายของสถานศึกษาให้ทุกฝ่ายเข้าใจทิศทางของการพัฒนาและการนิเทศการศึกษาภายในตรงกัน

2.3 ขั้นการปฏิบัติการนิเทศ สถานศึกษาควรมีการประชุมสะท้อนผลหลังการปฏิบัติการนิเทศอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ, มีตารางการนิเทศที่ชัดเจนและโปร่งใสกำหนดเป็นปฏิทินการปฏิบัติงานที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย และมีการสร้างบรรยากาศการทำงานที่ส่งเสริมให้ครูทุกคนเกิดความร่วมมือกันเป็นทีมได้อย่างสร้างสรรค์

2.4 ขั้นการประเมินผลการนิเทศ สถานศึกษาควรพัฒนากระบวนการวิเคราะห์ผลการนิเทศโดยเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจน, กำหนดวิธีการเผยแพร่รายงานผลการนิเทศให้เหมาะสม หลากหลายและครอบคลุม และส่งเสริมการมีส่วนร่วมให้ครูและผู้บริหารได้ทำงานร่วมกันในการปรับปรุงแผนการนิเทศการศึกษาภายในให้มีประสิทธิภาพ

อภิปรายผล

1. สภาพการบริหารงานการนิเทศภายในสถานศึกษา สหวิทยาเขตลุ่มน้ำเมย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยในระดับมากทุกชั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาได้ใช้ความรู้ ทักษะและประสบการณ์จากหลักการ แนวคิดการบริหารจัดการองค์รวมประยุกต์ใช้ในการจัดระบบการบริหารงานวิชาการให้เป็นระบบ มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันเป็นขั้นตอน โดยเริ่มจากการจัดเตรียมข้อมูลศึกษาวิเคราะห์บริบทของงานและสถานศึกษา เตรียมทรัพยากรการบริหาร แล้วจึงร่วมกันวางแผนการดำเนินงานด้วยการกำหนดเป็นนโยบาย เป้าหมาย กำหนดกิจกรรมตามขอบข่ายวิธีการและระยะเวลาที่ชัดเจน จัดโครงสร้างการบริหารเพื่อแบ่งบทบาทหน้าที่งาน นำแผนสู่การปฏิบัติ ใช้กระบวนการนิเทศเพื่อเสริมแรงให้เกิดการปฏิบัติงานและสะท้อนปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีการประยุกต์ใช้การบริหารตามวงจรคุณภาพ PDCA มาใช้ในการกำกับตรวจสอบ อำนวยความสะดวกและประเมินผลเป็นระยะ มีการนำผลกลับไปใช้ปรับปรุงพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษายึดหลักการให้ความสำคัญต่อสถานศึกษา โดยให้มุ่งพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้ได้มาตรฐาน สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของสถานศึกษา มีการใช้วงจรคุณภาพในการนิเทศอย่างเป็นระบบ มีการวางแผนร่วมกันระหว่างผู้รับการนิเทศกับผู้นิเทศ เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ ตลอดจนให้มีการประเมินผลการนิเทศเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาระบบการ

นิเทศให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับการวิจัยของศศิธร รกไพร (2567) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มโรงเรียนทุ่งวังน้ำแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 พบว่า กระบวนการนิเทศภายในมี 4 ขั้นตอนได้แก่ การศึกษาความต้องการจำเป็นในการนิเทศภายใน การวางแผน การนิเทศภายใน การปฏิบัติการนิเทศภายใน และการติดตามและประเมินผลการนิเทศภายใน สภาพการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และการวิจัยของ สุภัสสร เทียนสุข (2567) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาของกลุ่มโรงเรียนพญาลิไท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 พบว่า กระบวนการนิเทศภายในมี 4 ขั้นตอน คือ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ การวางแผนการนิเทศภายใน การปฏิบัติการนิเทศภายใน การติดตามและประเมินผล สภาพการบริหาร กระบวนการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานการนิเทศภายในสถานศึกษา สหวิทยาเขตลุ่มน้ำเมย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก มีผลการวิจัยที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

2.1 ขั้นการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ สถานศึกษาควรมีการประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกัน (Workshop) เพื่อสร้างโอกาสการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และแนวทางการนิเทศการศึกษาให้ตรงกันของทุกฝ่าย, ปรับปรุงกระบวนการนิเทศให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและวิธีการดำเนินการนิเทศอย่างเป็นระบบ และส่งเสริมการพัฒนาตนเองของครู โดยการสำรวจความสนใจและความต้องการพัฒนาตนเองของครู ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การจัดกิจกรรมประชุมปฏิบัติการจะเน้นการนำองค์ความรู้ที่เป็นทฤษฎีไปลงมือปฏิบัติจริง โดยสัดส่วนเวลาสำหรับการฝึกปฏิบัติมากกว่าการอบรมทั่วไป ครูจึงมีโอกาสดำเนินการปฏิสัมพันธ์ในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับครูอื่นมากขึ้น ทำให้มีการแบ่งปันความรู้และทักษะอย่างเป็นรูปธรรมสามารถนำกลับมาประยุกต์ใช้ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาได้มากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อิดารัตน์ หัตถมา (2566) ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดชุมชน การเรียนรู้วิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2. พบว่า สภาพปัจจุบันการนิเทศภายในโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปน้อยคือ ด้านการติดตาม ด้านการวางแผนการนิเทศอย่างมียุทธศาสตร์ การจัดการที่เน้นการพัฒนาครูและนักเรียน ด้านข้อมูลและสารสนเทศ และด้านการเผยแพร่และขยายผล ตามลำดับ สภาพที่พึงประสงค์การนิเทศภายในโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงจากมากไปน้อยคือ ด้านการเผยแพร่และขยายผล ด้านข้อมูลและสารสนเทศ ด้านการจัดการที่เน้นการพัฒนาครูและนักเรียน ด้านการวางแผนการนิเทศอย่างมียุทธศาสตร์ และด้านการติดตาม ตามลำดับ ข้อเสนอแนะแนวทางการนำผลการวิจัย

ไปใช้ ผู้บริหารควรมีการพัฒนาศักยภาพครูผ่านการใช้กระบวนการนิเทศภายใน มีการตั้งทีมเพื่อให้ความช่วยเหลือพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ควรมีการส่งเสริมการเผยแพร่นวัตกรรมและความสำเร็จของสถานศึกษาให้มากยิ่งขึ้น

2.2 ขั้นการวางแผนการนิเทศ สถานศึกษาควรจัดให้มีการวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษาโดยกระตุ้นให้ครูและผู้บริหารทุกคนมีส่วนร่วมเสนอความคิดอย่างทั่วถึง, เปิดโอกาสให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เสนอความคิดเห็นและแต่งตั้งผู้ทำหน้าที่การนิเทศภายใน และตรวจสอบแผนการนิเทศให้เชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์และเป้าหมายของสถานศึกษาให้ทุกฝ่ายเข้าใจทิศทางการพัฒนาและการนิเทศการศึกษาภายในตรงกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาเป็นวิธีการค้นหาสภาพที่แท้จริงของผลการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรครวมทั้งการหาวิธีการแก้ไขปัญหาเพื่อให้การกำหนดเป้าหมายของแผนมีความถูกต้องสมบูรณ์ สอดคล้องกับแนวทางและสภาพความต้องการของสถานศึกษาที่คาดหวังจะให้เกิดขึ้น ดังนั้น การเปิดโอกาสให้มีการระดมความคิดร่วมกันของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจึงเป็นวิธีการหาคำตอบที่มีความน่าเชื่อถือมากกว่าการตัดสินใจเพียงลำพังของกลุ่มหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง สอดคล้องกับการศึกษาของ ธัญนันท์ ภาควิชาสังคมศาสตร์ (2566) ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนรู้แนวสะเต็มศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. พบว่า สภาพการนิเทศภายในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการระบุปัญหา ด้านการรวบรวมข้อมูลและแนวคิดเกี่ยวกับปัญหา ด้านการทดสอบ ประเมินผลและการแก้ไข ส่วนด้านการวางแผนแก้ไขปัญหานั้นต่ำที่สุด รูปแบบการนิเทศภายใน มี 2 องค์ประกอบคือ การจัดการเรียนรู้แนวสะเต็มศึกษา มี 6 องค์ประกอบย่อยได้แก่ 1) การระบุปัญหา 2) การรวบรวมข้อมูลและแนวคิดเกี่ยวกับปัญหา 3) การออกแบบวิธีการแก้ปัญหา 4) การวางแผนและดำเนินการแก้ปัญหา 5) การทดสอบ ประเมินผลและการแก้ไขวิธีการแก้ปัญหา และ 6) การนำเสนอเผยแพร่วิธีการแก้ปัญหา และกระบวนการนิเทศภายใน มี 4 ขั้นตอนคือ 1) การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของครู 2) การวางแผนการนิเทศ 3) การปฏิบัติการนิเทศ และ 4) การประเมินผลการนิเทศ

2.3 ขั้นการปฏิบัติการนิเทศ สถานศึกษาควรมีการประชุมสะท้อนผลหลังการปฏิบัติการนิเทศอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ, มีตารางการนิเทศที่ชัดเจนและโปร่งใสกำหนดเป็นปฏิทินการปฏิบัติงานที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย และมีการสร้างบรรยากาศการทำงานที่ส่งเสริมให้ครูทุกคนเกิดความร่วมมือกันเป็นทีมได้อย่างสร้างสรรค์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการปฏิบัติงานจะต้องมีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบเป็นระยะเพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ทันการณ์ ดังนั้น ความต่อเนื่องของการเก็บข้อมูล ความชัดเจนของระยะเวลาการปฏิบัติงาน รวมทั้งบรรยากาศที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานร่วมกันจึงมีความสำคัญและจำเป็นที่จะส่งผลต่อความสำเร็จในการนำแผนการนิเทศมาสู่การปฏิบัติ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ศศิธร รุกไพร (2567) ศึกษาเรื่อง แนวทางพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียน

ขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มโรงเรียนทุ่งวังน้ำแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตาก เขต 1 พบว่า โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อย คือ การปฏิบัติการนิเทศภายใน การติดตามและประเมินผลการนิเทศภายใน การวางแผนการนิเทศภายใน และการศึกษาความต้องการจำเป็นในการนิเทศภายใน ตามลำดับ และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โรงเรียนควรมีการแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายใน กำหนดประเด็นปัญหา ความคาดหวัง จัดลำดับความสำคัญปัญหาให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ควรมีการกำหนดเป้าหมาย ผู้รับผิดชอบจัดทำแผนงาน/โครงการและกำหนดขอบข่ายการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม ควรมีการวางแผนปฏิบัติการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ มีผู้รับผิดชอบในการติดตามและช่วยเหลือระหว่างปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และควรมีคณะกรรมการจัดทำสรุปและรายงานผลเพื่อใช้เป็นข้อมูลการประชุมสะท้อนผลการนิเทศภายใน รวมทั้งการกำหนดเป้าหมายการใช้ข้อมูลสารสนเทศไปใช้ปรับปรุงพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพ

2.4 ขั้นการประเมินผลการนิเทศ สถานศึกษาควรพัฒนากระบวนการวิเคราะห์ผลการนิเทศโดยเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจน, กำหนดวิธีการเผยแพร่รายงานผลการนิเทศให้เหมาะสม หลากหลายและครอบคลุม และส่งเสริมการมีส่วนร่วมให้ครูและผู้บริหารได้ทำงานร่วมกันในการปรับปรุงแผนการนิเทศการศึกษาภายในให้มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการดำเนินการนิเทศเมื่อสิ้นสุดกระบวนการจำเป็นจะต้องมีการประเมินผลว่าเป็นไปตามที่กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนที่วางไว้มากน้อยเพียงใด มีปัญหาอุปสรรคใดที่ต้องแก้ไข ผลการดำเนินงานที่ไม่บรรลุเป้าหมายคืออะไร มีวิธีปรับปรุงให้ดีขึ้นได้หรือไม่ รวมถึงมีการวิเคราะห์ผลที่ประสบความสำเร็จในการนำไปเผยแพร่ด้วย ดังนั้น การมีกระบวนการวิเคราะห์เปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ชัดเจนจึงเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยให้การดำเนินงานครั้งต่อ ๆ ไปประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ญัฐกิตต์ วงษ์สามารถ (2566) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนโดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 พบว่าสภาพปัจจุบันการนิเทศภายในโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงจากมากไปน้อยคือ การศึกษาสภาพปัจจุบัน การวางแผนการนิเทศ การดำเนินการนิเทศ และการประเมินผลติดตามผลตามลำดับ และข้อเสนอแนะแนวทางการนำผลการวิจัยไปใช้ ผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนการวางแผนการนิเทศ การดำเนินการนิเทศและการประเมินผลติดตามผลการนิเทศให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการนิเทศภายในของสถานศึกษา ผู้ให้การนิเทศได้มีโอกาสร่วมสะท้อนผลการดำเนินการกับผู้รับการนิเทศอย่างเป็นกัลยาณมิตร เพื่อเพิ่มโอกาสพัฒนาศักยภาพของกันและกันในการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น และควรให้

ความสำคัญในการดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศภายในเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาศักยภาพการจัดการสอนของครู คุณภาพของนักเรียนและประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

สรุป/ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า สภาพการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา สหวิทยาเขตลุ่มน้ำเมย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และแนวทางการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา สหวิทยาเขตลุ่มน้ำเมย พบว่า ควรมีการประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกัน เพื่อสร้างโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และแนวทางการนิเทศให้ตรงกันของทุกฝ่าย จัดให้มีการวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษาโดยกระตุ้นให้ครูและผู้บริหารทุกคนมีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็นในการวิเคราะห์บริบท มีการประชุมสะท้อนผลหลังจากการปฏิบัติการนิเทศอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอ และพัฒนากระบวนการวิเคราะห์ผลการนิเทศโดยเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจน การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการบริหารงานการนิเทศภายในสถานศึกษา ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะ ระดับนโยบาย

1.1 จากผลการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรมีโครงการพัฒนา เพื่อการทบทวนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษา ภายในให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด โดยใช้รูปแบบการฝึกปฏิบัติการให้เกิดการพัฒนาทักษะการนิเทศตามขั้นตอนในกระบวนการ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 กลุ่มงานนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ควรมีการจัดทำแผนการนิเทศ กำกับ ติดตามการศึกษาที่ชัดเจน จัดทำคู่มือการดำเนินงานที่มีเป้าหมาย ขั้นตอน รายละเอียดและแนวทางการปฏิบัติสำหรับสถานศึกษา เพื่อให้การบริหารงานตามกระบวนการนิเทศในสถานศึกษามีความชัดเจน ต่อเนื่องและดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน

2. ข้อเสนอแนะระดับกลุ่มสถานศึกษา

2.1 ควรมีการสร้างเครือข่ายการนิเทศภายในของกลุ่ม โดยให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการที่มีผลการดำเนินงานนิเทศการศึกษาประสบความสำเร็จเป็นแกนนำในการให้ความช่วยเหลือ แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับสถานศึกษาในสังกัดแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการแบ่งปันองค์ความรู้และสร้างแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหา รวมทั้งพัฒนากระบวนการนิเทศการศึกษาให้มีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น

2.2 สถานศึกษาควรมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการ การนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน การพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูให้สอดคล้องกับ ความสนใจและความต้องการ รวมทั้งใช้ในการสื่อสาร เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ สร้างเครือข่าย การนิเทศที่มีประสิทธิภาพกับหน่วยงานทางการศึกษาอื่น

3. ข้อเสนอแนะระดับผู้ปฏิบัติการ

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความตระหนักและให้ความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาตนเองและการจัดการเรียนการสอน โดยมีการนำ ข้อมูลพื้นฐานที่เป็นความรู้ ความสนใจ ความถนัดและความต้องการของบุคลากรมาจัดเป็น ระบบสารสนเทศเพื่อการนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรให้เกิดการ พัฒนาตนเองอย่างเหมาะสม

3.2 ครูผู้สอนและบุคลากรอื่นในสถานศึกษาควรให้ความร่วมมือเสนอแนวคิด ให้ข้อมูลอย่างรอบด้านเพื่อให้การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษามีความถูกต้อง ครบคลุม รวมทั้งมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย แนวปฏิบัติ วางแผน ดำเนินการ ตามแผน ประเมินผลและร่วมสะท้อนผลการดำเนินงานนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา อย่างจริงจังมีประสิทธิภาพสูงสุด

4. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

4.1 จากผลการศึกษา สภาพการบริหารงานการนิเทศภายในสถานศึกษา สหวิทยาเขต กลุ่มน้ำเมย พบว่า ด้านการปฏิบัติการนิเทศ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นจึงควรมีการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้ 1) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาระบบการนิเทศภายในยุคดิจิทัลของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานทางการศึกษา และ 2) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหาร การนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานทาง การศึกษา

4.2 จากผลการหาแนวทางการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา สหวิทยาเขตกลุ่ม น้ำเมย ควรมีการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้ 1) แนวทางพัฒนาระบบการนิเทศการศึกษาภายในโดย ใช้กิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานทางการศึกษา และ 2) รูปแบบการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในของ สถานศึกษابนพื้นที่สูงที่มีนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือ หน่วยงานทางการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- ชลขรัส นุกอง. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 สหวิทยาเขตบางมูลนาก. พิษณุโลก. ใน การค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ณัฐกิตติ วงศ์สามารถ. (2566). การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนโดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. มหาสารคาม. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต การบริหารและพัฒนาการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จิตรรัตน์ หัตถมา. (2566). แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองศึกษาสุรินทร์ เขต 2. มหาสารคาม. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต การบริหารและพัฒนาการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธัญนันท์ ภาคย์รัชพงศ์. (2566). การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนรู้แนวสะเต็มศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร. ใน ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). วิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ศศิธร รกไพร. (2567, พฤษภาคม). แนวทางพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มโรงเรียนทุ่งวังน้ำแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองศึกษาตาก เขต 1.วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์, 11(5),107-117.
- สุกัญญา ผดุงเทศ. (2565). แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในกลุ่มโรงเรียนแม่ภูมิ-มหาวัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองศึกษาตาก เขต 2. กำแพงเพชร. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- สุดคณิง นาสา. (2564). สภาพการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตสุตถิ์นไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36. พะเยา. ใน การค้นคว้าด้วยตนเองปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยพะเยา.
- สุกัสนสร เทียนสุข. (2567). แนวทางพัฒนาการบริหารกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาของกลุ่มโรงเรียนพญาลิไท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2. ตาก. ใน การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก. (2566). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.

2566-2570. ตาก : กลุ่มงานนโยบายและแผน.

หน่วยศึกษานิเทศก์. (2564). ศาสตร์และศิลป์ในการนิเทศการศึกษา.กรุงเทพมหานคร:

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

อานีตา โส๊ะแห. (2565). การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มพญาหนองจิก

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1. สงขลา. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษา

ศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.